

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Elofizetés. árak:
 Egy évre: Negyedévre 5 korona.
 Három évre 12
 Tíz évre 30
 Hármas évre 50

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27

Az év végén.

— dec. 31.

Annyira hozzá szoktunk a panaszkodáshoz, hogy első pillanatban szinte melepő lenne, ha a lefolyt évet rosznak nem neveznők. Kereskedelem és ipar alig tengődött, a pénz nem talált gyümölcsöző alkalmazást, a kisipar helyzete sem volt éppen rózsás, a törvényhozás nem volt nagyon termékeny és minde mellett nem volt ez rosz esztendő?

Mindenekelőtt hálával kell megemlékeznünk arról, hogy a békét zavartalanul fenntartották. A távolabbi és közelebbi események alig érintették érdekeinket. Nyugodt nézők maradhattunk s még a macedoniai nyugtalanságok sem adtak okot különös intézkedésekre és még anyagi áldozatokat sem voltunk kénytelenek miattuk hozni. Csak részleges készenlét is millió-

kat nyelt volna el és veszedelmes lökést adott volna a budgetnek. A nyugalom, melylyel külpolitikánkat vezetni lehet, Német és Olaszországgal kötött szövetségünk, Oroszországgal való egyetértésünk és a többi államokkal ápolt kitünő viszonyunk eredménye. Ez alakulat általános konstellációi kedvezők ugyan, de nem kevésbé járulthozzá királyunk fenkölt személye is, ki oly nagy tiszteletnek örvend mindenütt, mely a legnagyobb ritkaságok közé tartozik.

Jó aratásunk volt, mely a lakosság legnagyobb részét lábra állította s mely nem téveszti el hatását, ha ez nem mutatkozik is oly mértékben, mint várták. A folyó év forgalmi statisztikája még nincs fel dolgozva, de az eddig rendelkezésre álló adatokból kétségtelen, hogy majd minden mezőgazdasági termékben sokkal nagyobb forgalmat bo-

nyolítottak le; mint az utolsóelőtti évben és miután az árak átlag jók voltak, sok pénznek kellett az országba jönni. Gabonában és lisztben sokkal jelentékenyebbek voltak az elszállítások, mint tavaly, a szarvas marhát, ha a mézárásokat halljuk, alig lehet megfizetni, mert a német kereskedők mindent megvesznek, ami csak kapható, a sertés ára szintén jelentékenyen emelkedett, mert nyers húst visznek ki, a lóvásárokat a vevők mindig erősen látogatták és különösen az angol vásárlások nagy befolyással voltak a szilárd árakra, tojás, vaj és hasonló mezőgazdasági cikkek az ország majd minden részéből nagy tömegekben találtak utat a külföldre és folytonos aranyfolyam áradt vissza ellenérték gyanánt, úgy, hogy az adópénztárak a depressziót nem igen érezték meg, különösen a vidéken nem, hol a jó aratás hatása köz-

Pehely Magda férje.

Irta: Zboray Aladár.

Reggel négy óra volt. A lányokat megtépte, a legényeket tönkresilányította a szupécárság. Akkor jutott eszébe Dános Péternek az a füres ötlet, hogy megkérdezze a kis Pehely Magdát, szereti-e?

Pehely Magda, akit a becsületos nevével Schönthau Magdolnának hívtak, egy kicsit megütöközött ezen a váratlan kérdésen, de azért rövid habozás után meglehetősen nyugodtan válaszolt:

— Szeretem.

— Akkor rendben vagyunk, — konstataálta Dános Péter. — Es mikor kérjem meg a kezét?

— Hát jöjjön föl holnap, úgy öt óra tájban, akkora már kialudtuk magunkat, meg a mamának is szünőfélben lesz már a főfájása.

Miután pedig ilyenténképen minden a legjobb rendben volt, a kis Magda fölvette a báli belepőjét s hazament almodni — a boldogságról. Dános Péter pedig betért még a Korona-kávéházba s

ott konstataálta kétszer is a pajtásai előtt, hogy:

— Igazán derék, ügyes kis lány a Magda. Nagyon kellemes kis nő.

A pajtásai is álmosak voltak egy kicsit s ráhagyták. Csak Gellér Adagondolta magában:

— Ez a szegény Pötyi valószínűleg nem is sejti, hogy az öreg Schönthau már csak az adósságai kamatából él, — de azért, mert alapjában mégis derék fiú volt, nem szólott egy szót sem.

Ezeknek az előzményeknek dacára is nagy meglepetést keltett városszerte, amikor híre járt, hogy Dános Péter, az ellenállhatatlan Pötyi, feleségül vette a Pehely Magdát, akit a tisztességes nevével Schönthau Magdolnának neveztek s aki leánya volt lovag Schönthau Arnulfnak, a priblitz-i hős unokájának és Gagern Amanda grófnőnek, a nagy Gagern Lipót leányának.

Azt ugyan a pesti társaságban senki sem tudta volna megmondani, hogy a világ mely tájkán fekszik a mesés hangzású Priblitz, arról sem volt senkinek halvány sejtelme sem, hogy ki volt a nagy Gagern Lipót gróf, de azért ha

Schönthauékról esett szó, mindig fölhánytorgatták Priblitzet is, meg a boldogult Lipót gróft is.

Pehely Magdát ellenben ismerte az egész város. Télen, nyáron egyaránt mindig fehérben járt, azaz hogy inkább szalldogált, mert a járása inkább hasonlított valamely tétova röpködéshez, mint a rendes járáshoz. És ha táncba vitték, úgy odasimult a táncosa mellére, hogy szinte ott tapadt, mint a pehely.

Nagyralátó leánynak ismerték általában, mert bárha a táncban nagyon simulós volt a természete, különben igen szófukar volt s ami még ennél is nagyobb bűn a társaságban, nem igen hallották kacagni soha. Néha-néha elmosolyodott s amint oly szépen jegyezte meg egy alkalommal Máriay Marcsa, ilyenkor úgy nézett ki, mint a holdvilág habbal.

Ez a hasonlat ugyan mind a négy lábára sántit, de a pesti művelt társaságban kis híjja, hogy meg nem örültek ennyi szellemesség hallatára.

Fokozta a meglepetést az is, hogy az eljegyzést nem kürtölték világgá s az esküvőre nem hívtak meg senkit, csak utólagosan tudatták egy szűkszavú nyom-

Erzsébet kávéház,

nagy Szilveszter estélyre

tisztelettel meghívom becses vendégeimet.

FÜRSZT BELA kávéés.

vetlenebbül és gyorsabban érvényre jutott, mint a fővárosban.

A törvényhozás ugyan kevésbé volt termékeny, az igaz; de az is végzett sok jót és ezek közé számítjuk különösen a közigazgatás részleges reformját. Valószínűleg a parlament is jobban fog érvényesülni, ha egyszer átestünk a kiegyezés gondjain és új kereskedelmi szerződések kötésének nehézségein.

Nehéz küzdelmeink lesznek még, az bizonyos — de azért esüggedésre nincs okunk és ha mindent egybe vetünk, arra a következtetésre jutunk, hogy az esztendő mégsem volt rossz, hogy híre nál mindenestre jobb volt és elmondhatjuk, hogy a jövőendő soha rosszabb ne legyen.

— dec. 31.

Az állami tisztviselők fizetése. Magyarország hivatalnokainak egyharmad része (ha ugyan igazat mond az aranyról a kimutatás) az állami tisztviselők hetek, napok óta remegve lesik, mikor nyújtja be a kormány a fizetés-emelésről szóló javaslatot. Lukács László pénzügyminiszter tudvalevőleg Benedek Jánosnak most 10 nap előtt előadott interpellációjára kijelentette, hogy egyik legészintébb vágya a javaslatot betervezésre még az ünnepek előtt és hogy a javaslatot az azzal járó nagy nehézségek miatt naponként tanulmányozza. Mint megbízható forrásból értesülünk, a pénzügyminiszter a karácsonyi szünet alatt is behatóan foglalkozott a javaslattal, annak tulnyomó részére nézve telje-

sen tisztában van, de egyes tételek még mindig aggodalmat okoznak, illetve a pénzügyi helyzettel való összeegyeztetés miatt vannak kétségek a keresztülvitel iránt. E miatt a pénzügyminiszter még simítani akart a javaslaton a benyújtás előtt. Ezért nem bizonyos, hogy a holnapi formai ülésen, a melyen az összeférhetlenségi javaslattal a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslatot is beakarták terjeszteni — az megtehető lesz-e? Annál is inkább, miután Lukács pénzügyminiszternek a kiegyezéssel is napokig kellett most foglalkoznia. Ha tehát máról el is maradna a javaslat benyújtása, bizonyos, hogy a január 9-iki ülésen már teljesen elkészülten benyújtatónak válik.

A debreceni városháza története,

1527-től fogva.

A Szabadság számára írta: Zoltai Lajos.

III.

A város közönsége pedig négy utcára néző egészen új városházát akart építtetni, E célból a Communitás 1800 aug. 4. elhatározta: a városházával keletfelől szomszédos ház megvételét, amely ház akkor Malecky János esküdtő volt; észak felől pedig a Herpályiné féle teleknek a Margitay György udvara szabályozása mellett utcául kinyitását. A város Herpályiné telkének a Barátuk közire nyíló alsó részét Kerekes György főbíró-ságában 1648 ban 160 frton eladta Kabai alias Szabó Istvánnak. De később visszavásárolta, mert már 1717-ben amikor a város istállója mai helyén feltűnik, ez a puszta mint csonka zug, régi nyelvkifejezés szerint mint „térj meg utca“ fordul elő.

Csak midőn az erélyes ujtó bökönyi

Beck Pál kir. biztos vette ismét elő az ügyet, forrott ki a rég vajudó terv. Az udvari kamara még most is huzni-halasztani próbálta az újépítkezést, s inkább az ódon épületek restaurálását sürgette. De leküldött szakközvege, Heine Ferenc mérnök is ugtalálta: a roskatag falak már nem bírják sokáig, jobb széthányatni azokat. Csakugyan 1823. máj 20 án a közgyűlés Beck Pál elnöklése és Heine jelenlétében megállapította az új praetorialis ház építésének összes főirányelveit, amint azok később meg is valósultak. Nevezetesen a hivatali helyiségek számát, négy utcára való elhelyezkedést, a földszinten boltok a megvett Malecky féle ház felől börtönök, és az északkeleti sarokban az évente átlag 3150 frtot jövedelmező nyomda számára helyiség építését. Kimondották továbbá, hogy minden építési anyagot, amit csak maga előállíthat, a város fogadni, az anyagok beszállítását fuvarral vagy pénzbeli segedelemmel; a polgárok eszközlik a város által ehtelt rabok napszamosokul felhasználatnak; az építés lehetőleg még ez évben megkezdessék.

Ismét évek multak el. Az udvari kamara csak 1825 nov. 23. válaszolt megint akadékoskodván. Mivel ugymond a város feles tartozásokkal van megterhelve, az új városháza építésére pedig feles költség kívántatik — a közönség és kir. biztos előbb arról tanácskozzék, mimódon szabadulhat meg a város megsokasodott terheitől?

Hát bizony eléggé siralmas helyzetben volt akkor is a házi pénztár, 1824 25-ben 8472 Rh. frt. bevétellel 110139 Rh. frt kiadás állott szemben.

A communitás tehát részt a háztartás egyensúlyának helyreállítása részint az új praetorialis ház építése költségeinek fedezésére több rendbeli határozatot hozott, nem riadván vissza új

tatványban, Dános Péter és neje, hogy szeptember hó 29 én házasságra léptek egymással.

Máriay Marcsa, a fővárosi társaság elmésségének tárháza meg is jegyezte, hogy a nyilvánosság ekkora kizárásával akár Carola Ceciliát is elvehette volna a Pótyi, de ez azért nem változtatott semmit a tényeken, sőt még az sem, hogy Gellér Ada egész biztosan tudta azt is, hogy azért kellett az esküvőnek ilyen pokoli csöndben megtörténni, mert az öreg Schönthau hitelezői lefoglalták a Magda menyasszonyi ruháját.

Nem mondanám el én sem ezt a történetet, ha kissé fura nem volna a vége s ha véletlenül magam is ott nem lettem volna Velencében, amikor az eset megtörtént s nem olvastam volna a Dános Péter levelét.

Ejszaka volt s nem tudom most sem miért, nem tudtam aludni a szálló szobájában, pedig a tenger az ablakom alatt lágy, altató dalt dudolt, a Lido felől mintha óriások szerelmes suttogása lenne, ugy hallatszott a folytonos hullámvérés zenéje.

Mondom, nem tudtam aludni, s az ablakaimat kénytelen voltam jól bezárni, hogy a zanzarik viszketős danákkal ne kedveskedjenek, s így a nagy, néma csöndben meg kellett hallanom a szomszéd szobában beszélgetők hangját.

Magyarul beszéltek, s én bár mint megvessen is a hallgatósást, kénytelen voltam odafigyelni. Az ilyen suttogó szó jobban eseng a fülben, mint az ágyudórej s keresztül hangzik a párnán is. Még

a hangokat is megismertem. Dános Péter nyugodt, kissé fás-hangját s a Pehely Magda sikoltásba fuló, törekeny diskantját.

Az asszony hangja kezdte. Olyan alázatosan, olyan kishitően esengett.

— En még mindig azt hiszem, csak álmodom. Nem is lehet az igaz, hogy maga, az erős, a hatalmas, a hódító, aki Budapest legszebb, s leggazdagabb leányai között válogathatott, éppen engem választott, az igénytelen, a szegényt, a Pehely Magdát.

— Ha szerettelek!

— Oh mondja, mondja százszor, ezerszer, hogy szeret. Hadd hallom mindig, szüntelen, hogy el tudjam hinni. Olyan hihetetlen. Amig gazdagok voltunk, amig azt tudtam, hogy nagy huzományom van, nem mertem megnyitni a szívetem, hogy észre ne vegyék, hogy a pénzeszsák szeret.

Nem akartam férjhez menni, mert tudtam, nem vesznek el magamért. Amikor megtudtam, hogy nincs semmim, reszkettem a gondolattól, hogy szeressek, mert ugy hittem, ugyis céltalan szeretnék. Es most, most hálát adnék az Istennek, hogy elvette mindazt, amivel elhalmozott, mert mindennél nagyobb, csodásabb kincsét adott nekem: a te szívedet.

Mélységes csönd támadt azután, de szinte átláttam a falakon. annyira föl volt korbácsolva képzelőtehetségem s láttam, mint omol a kis pehely oda, annak a szép, erős férfinak a lábaihoz, mint fűrösztli könyeinek árjába az ő meg-

váltójának lábait, mint a bibliai asszony a Megváltót.

Azután ismét folytatta a Magda hangja:

— Nem tudtam elhinni, hogy komolyan beszélsz, azon a béli éjszakán. Nem hittem, hogy eljössz másnap, — oh, bocsáss meg, azt hittem, csak kegyetlen tréfát üzesz az én szegénységemmel. Ma már tudom — te vagy a Jóság, te vagy az Údv!

Kis szünet után folytatta a hang:

— Hogy meg nem haltam a mátkaságunk ideje alatt, szinte csoda. Borzasztó napok voltak azok. Mindennap rettegtem, holnap el nem jössz. Minden nap kértem papát, mondja meg neked mint állunk, de ő azt mondta, fölösleges, te ugyis tudod.

Mintha egy hörgésszerű sóhajtást hallottam volna.

Az asszony folytatta:

— Az esküvők előtti napon volt a nagy katasztrófa. Mindenünket elárverezték. A butorainkat, a birtokainkat, mindenünket, amink volt. Egypár forintunk maradt — annyi, amennyit papa még az nap utiköltségre neked adott. Oh, mint szerettem volna eléd borulni, amikor nem akartad elfogadni. Szép voltál mint maga az Isten, amikor azt mondtad:

— A magam emberségéből is meg tudom szerezni ezt a kis örömet a feleségemnek. Így foglak látni mindig magam előtt. Fenségesen, ragyogó arccal, büszkén.

Es hirtelen egy iszonyu sikoltás

pótadók behozatalától és régi adók felemelésétől sem így például minden lakosra a királyi centus és utcaszer mértéke szerint; egy-egy frt városház építési segedelem adót vetett ki: felemelte a quartély váltságot, az idegen városok helypénzét a hostattiak taxáját, a ház után való földek centusát, továbbá félbehagyta a halasztható más építkezéseket (köztük a csatornáját) és elrendelte a Váci háznak, valamint a Nagyerdőre vezető ut két oldalán fekvő homok földeknek eladását.

1826-ban a városháza építésére; 12%-os segedelem adót hoztak be s minden polgártól aki borát a város csapszékein kóstoltatta el, segedelemül a bor öreg csebritől 1—, ó bortul 2 váltó frtot vontak le. 1828-ban a nem polgár és nem nemes debreceni lakosok által idegen helyről behozott bor és pálinkát kis csebrenként 2, illetve 4 pengő kr, vám alá vetették. Ugyanekkor nagy Alomzugot, Vajdapolosát, Sárosér környékét, Arokrétet, a Guton és Macson bizonyos cikkely földeket helybeli polgárok között bérebeadni rendelték. A céheket és helyben lakó nemes urakat pedig már előbb önkéntes adakozásra hívták föl. Mindez a városházi költségek megszerzése végett történt 1830-ban pedig 38422 v. frton eladták a Váci, ó, Dobozi és Mihályfalvi házakat, de ezek árát régibb adósságok törlesztésére fordították.

1826 tavaszán végre Rachbauer Péter építőmester hozzáfogott a keleti szárny építéséhez, amelyvel 1827 júliusra el is készült.

1833-ban, mikor a közgyűléseket is a komáromi háznál kellett tartani, az öreg városháza északi és nyugoti falai megrepedeztek. A nyomdában már csak

életveszély mellett lehetett dolgozni, 1835-ben tehát elhatározta a közgyűlés, hogy folytatni fogja a városháza építését. Egyelőre az északi szárny felét, a nyomda számára fel is építik Pavolni Ferenc és Bruckner Erneszt.

Végre 1839-ben az udvari kamara megengedvén az építés folytatását 65413 conv. frt. költségen belül, jun. 24-én a közgyűlés elrendeli az árlejtés megtartását. A kőmíves munkát a 6230 conv. frtért válláló Rachbauer József helybeli kőmíves mesterre bízták. De a város tartozott téglát, meszet, homokot, követ, cserepet és kulcsos vasakat és napszámosokat adni. A vállalkozó pedig köteles volt a régi épületeket elbontatni, állandóan 12 mester legénnyel dolgoztatni és az új városházát 1842-re fedél alá hozni.

Csak lassan haladt most is az építés. Ezalatt a házipéntár kénytelen volt az építkezésre előbb 25999, később 17609 frt. költséget felvenni, a közgyűlés pedig a még mindig szedett segedelem adót frtonként 3 krról 6 kra emelte.

1842. aug. 16-án a följáratnál, legközelebb eső dór oszlop talpköve mellé, négy lányi mélységben, a talapzatott összekötőfal alá kölládácskába és üvegcsőbe társ emlékiratot tettek a tanács tagjainak jelenlétében. Az emlékirat az uralkodó, a nádor nevein kívül a városok és egyházak akkori előjáróit sorolja fel, (Közegét már más alkalommal közöltem.)

Végre 1844. szept. 11-én jelenhették a közgyűlésnek hogy az újvárosháza elkészült és kérték felülvizsgálatának elrendelését.

De már azon év elején a tisztújító közgyűlést Detrich Miklós ur. biztos el-

nöklése mellett az új tanácsteremben tarthatták meg.

Igy épült fel az új városháza nehéz küzdelmek a polgárságra külön kivetett terhes adókból és kölcsön vett pénzekből, mint az alapkőbe zárt emlékirat mondja: „szentelve az igazság kiszolgáltatása s a közügyek elintézése helyéül.”

Nem feladatomban, hogy tovább is folytassam történetét. Azóta hogy felépült, Debrecen lakossága megkétszereződött; a város saját polgárainak erejéből súlyos körülmények között is bámulatos haladást tett gazdasági, társadalmi, kulturális téren egyaránt. Messze túl nőtt a városházán s azon az igényeken, amelyeknek 60 év előtt ez a tisztes középület még tökéletesen megfelelt. Már a közel jövő megmutatja, milyen hiba volt, hogy hatóságunk nem az első határozata szerint használta fel azt a háromszáz és egynéhány ezerforintot, a melyet aki-lencvenes évek takarékosága városháza építésére rakogatott félre.

(Vége.)

A Szabadság olvasóihoz.

A Szabadság az új esztendővel második évfolyamába megy át.

Ezt az alkalmat arra használjuk fel, hogy az olvasó közönség figyelmét a Szabadság lobogójára tereljük.

Debrecen város művelt közönségének régóta szüksége volt a fejlettebb izlés jogos igényeit is kielégítő napilapra.

A Szabadság arra törekszik, hogy ilyen komoly, megbízható, irodalmi izléssel szerkesztett ujság legyen.

Reméljük, a kitűzött célt el is érjük és nemes munkánkban lelkesít az a megtisztelő szeretet, az elismerésnek a Szabadság felé forduló egyre számosabb jele, melylyel Debrecen város közönsége a Szabadság-ot kitünteti.

A Szabadság nemzeti szellemtől áthatott, szókimondó, a művelődés érdekeit komoly hevüléssel terjesztő napi lap, melynek egyetlen célja, hogy a művelt közönség tetszését megnyerje s Debrecen város fejlesztésében közreműködjen.

A Szabadság-nak kitűnő ujságírók állanak rendelkezésére s változatos tartalmával a Szabadság napról-napra hű tükrö a város, a megye, a vidék, az ország s a világ összes eseményeinek.

Első rendű politikai, irodalmi és közéleti összeköttetései révén a Szabadság szerkesztőségének módjában áll az olvasó kezébe oly élénk, sokoldalú, előkelő napilapot adni, mely a debreceni közönséget teljesen kielégítse, sőt a fővárosi sajtót is pótolja.

A Szabadság kivétel nélkül minden nap, tehát még hétfőn és ünnep után is dus tartalommal a korareggeli órákban reggel 6 órakor jelenik meg.

szokott át a falon. Mint egy halálra szedett asszony végső sikolya, úgy hangzott.

Valószínűleg akkor látta meg Dános eltorzult arcát az asszony, mert szinte tébolyodottan sikoltotta:

— Te nem tudtál róla semmit, te azt hitted gazdag vagyok!

Ismét csönd támadt hirtelen. Majd megszólalt egy tompa, éretlen férfihang.

— Nem. Tudtam, hogy szegény vagy.

— Hazudsz — kiáltotta kétségbeesetten az asszony. — Hazudsz, hisz elárulja fakó arcod, hogy nem tudtad nyomorunkat. Te a gazdag Schönthau Magdolnát vetted feleségül, nem a szegény Pehely Magdát.

Megtört, alig hallható férfi hang felelt:

— Igaz. Nem tudtam, hogy szegény vagy, csak úgy, mint nem tudtátok ti sem, hogy soha sem is volt semmim.

Percekig nem hallatszott egy szó sem, csak egy vergődő asszonykebelből szakadt fel egy-egy kinos, elesukló sóhajlás. Majd ismét csöndes lett minden, hogy egyszerre felharsangjon egy észbontó sikitás:

— Te nem szeretsz, nem szeretsz!

— Nem! — hangzott kegyetlenül, durván, ridegen. — Nem szeretlek. Ebben az órában igazat kell mondanom. De tudom kötelességemet. — Mellettem nem

fogsz szükséget szenvedni. A Dános Péter felesége nem fog nyomorogni. Feküdj le. Aludj, majd reggel gondolkozunk a jövőről,

— Nos, édes, feküdj le. Ne reszkes mondta s hangja remegett.

Egy ideig még hallatszott az asszony csöndes zokogása, azután csöndes lett minden, csak Dános Péter lépteinek halk viszhangja szűrődött át a falon. Az én szemeimre is leszállott az álom, s valamely tündérszép álmod láttam ott a boldogság városában.

Reggel megtudtam, hogy Dános Péter föbelőtte magát a folyosón s szörnyet halt.

Talán fölösleges is tovább mondanom a történetet, de az eset sokkal nagyobb zajt vert föl, semhogy elhullgassam, amit még tudok róla.

Egy hét múlva Máriayéknál találkoztam az egész társasággal. Gellér Ada vitte a szót s fönnen lobogtatott egy levelet. Dános Péter utolsó levele volt. — Ennyi állott benne:

— A vén Schönthau adósságát én fizettem meg.

Máriay Maresa nem győzött eleget csodálkozni a snájdig fiun, míg Gellér Ada igen komolyan jelentette ki:

— Ilyen egy igazi ur!

Páratlan szép

választék van zsebkendőkből gyermekek, férfiak és nők részére; festett himzett és selyemés püsch diványpárnákból és közepabroszokból és kávé ebédlőteritekből dísz törülközőkből és sok más hasznos ajándéktárgyakból.

o o o o o o Zefir, barchent és szőnyeg maradékok leszállított áron. o o o o o o

Kardos László

vászon és készfahernemű-üzletében. Kosuth-utca 9.

A Szabadság saját külön budapesti szerkesztősége

bő távirataival, gyorsposta-tudósításaival és távbeszélő jelentéseivel Debrecenben félnappal megelőzi a fővárosi lapokat.

Ezenfelül vezércikkeivel, eredti tárcáival, elmés karcolataival, társadalmi, gazdasági, politikai, színházi bírállataival és pontos, részletes, nemes irányu megbízható híradásával állandóan a debreceni közélet és a lüktető napi események ütőerén tartjakezét a Szabadság.

A társadalom minden osztályának kedves, nélkülözhetlen napilapja kíván enni a Szabadság; épp ezért rendkívül változatos tartalmát ezentul

Ipar és Kereskedelem

című ingyen melléklettel gazdagítja, melyet minden esütörtökön csatol föl lapja mellé a Szabadság.

Es mindamellét a debreceni Szabadság az ország legolcsóbb napilapja.

Bizalommal kérjük ennél fogva a debreceni művelt közönséget, hogy a Szabadság-ra fizessen elő.

A közügyeknek, Debrecen város érdekeinek mindig hű, bátor, lelkes és független zászlótartója lesz a Szabadság.

Debrecenben, 1902. dec. 29.

A Szabadság szerkesztősége.

Debrecen, Csapó-u. 9.

Szabadság.

Az 1903-ik év közeledésével új előfizetést hirdetünk a

Szabadság

politikai napilap második évfolyamára.

A Szabadság előfizetési ára:

Helyben:

Egész évre 12 korona.

Fél évre 6 korona.

Negyedévre 3 korona.

Vidékre:

Egész évre 20 korona,

Fél évre 10 korona.

Negyedévre 5 korona.

Debrecen, Csapó-utca 9.

Tisztelettel:

A Szabadság kiadóhivatala.

Távbeszélő száma: 275.

EGYLET.

A Szent-Vince egyesület közgyűlése. A szegényeket gyámolító páli szt. Vince egyesület évváró közgyűlését 1903. január hó 7-én este hat órakor tartja meg a rendes gyűlési teremben, mely közgyűlésre a tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

A Gönczy egyesület közgyűlése. Ma tartotta a Hajdu-megyei tanítók Gönczy Pálról nevezett egyesülete évi rendes közgyűlését. Egyhangulag elfogadták a titkári jelentést s azt részleteiben letárgyalták. A 100 koronás pályadíjat, melyet a múlt közgyűlés tűzött ki, Csurka

István egyesületi titkár Munkásság az élet joga jelígejű 112 oldalas műve nyerte el. Az ifjuság erkölcsi életének mikénti megővéséről Ritoókh István kabai tanító tartott sok megszívlelni való indítványal bővelkedő szép felolvasást. A közokt. miniszter legújabb kiadott Utasítás stb. című rendeletét, mely az állami és községi iskolákra vonatkozik, de kitűnő utmutató a felekezeti intézetek vezetői számára is. Boldizsár Zsigmond nádudvari tanító ismertette. A tanítók-háza és Eötvös-alapról Kozma László árvaházi igazgató tartott lendületes előadást, felhíván a tagokat e két intézmény felkarolására. Végül a tisztújítás ejtetett meg. A beteg Kovács Lajos elnök iránt igazi részvét nyilatkozott meg a közgyűlésen s miután egyhangulag díszelnökké választották s ezt egy 3 tagú küldöttséggel tudtára adták, az új elnököt választották meg Kozma László személyében. Kinek személye leginkább hivattott arra, hogy a lemondott elnököt pótolja. Gyűlés után az Angol Királynőben gyűltek össze a közgyűlés tagjai.

A Csokonai-kör ülése.

— dec. 31.

A Csokonai-kör tegnap délután 4 órakor a város háza kis tanácstermében Géressy Kálmán elnöklése mellett választmányi ülést tartott.

Az ülésen megjelentek: Géressy Kálmán elnök, Dobiecky Sándor, Komlóssy Artur alelnökök, dr. Tüdös János főtitkár, dr. Kardos Albert titkár, Komlóssy Dezső, dr. Bakonyi Samu, dr. Ferenczy Gyula, Hamar László, dr. Boldizsár Kálmán, Konez Akos, Szojka Gyula, dr. Kardos Samu, Rudnyánszky Gyula, Szathmáry Zoltán, Kemény Emil, Zoltai Lajos.

A választmányi ülésen előbb folyó ügyeket intéztek el. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elhatározták, hogy az új polgármestert a Csokonai-kör üdvözlí azzal a kéréssel, hogy a kör érdekeit támogassa. — Együttal elbucszik a kör Simonffy Imrétől és megköszöni polgármestersége ideje alatt mindenkor tapasztalt jóakarátát.

Örömmel vette hírül a választmány a nov. 17-iki Csokonai-ünnep és dec. 20-án tartott felolvasó ülés nagy sikerét.

A Kazinczy-pályázat pályaműveinek Géressy Kálmán elnöklése mellett dr. Boldizsár Kálmán, dr. Gulyás István és dr. Kardos Albert lesznek a bírálói.

A januári felolvasó ülésen valószínű, hogy Biró Lajos a világhírű tudós utazó fog felolvasni, akit erre külön is felkérnek, hogy ez alkalommal váltsa be felajánlott ígértét.

A titkár 26 új tagot jelentett be. Lovász János Délbábok hazája című munkájából 100 példányt ajándékozott a Csokonai-körnek, a választmányi tagok közt való kiosztásra.

Kisebbségi ügyek elintézése után áttért a választmány az ülés főtárgyára.

Nemzeti irodalmi szövetség.

Ismeretes az a nagy fontosságú mozgalom, melyet a Petőfi-társaság abból a célból indított, hogy a vidék összes irodalmi köreinek bevonásával nemzeti irodalmi szövetséget alakítson.

Ennek az egyesülésnek az a célja, hogy minden irodalmi erő a nemzet javára érvényesüljön és a nemzeti eszmék az eszményiségre törekvő irodalmi küzdelmek diadalt arassanak.

Ezt a nevezetes mozgalmat az egész ország lelkes örömmel üdvözölte.

A január 6-án tartandó országos értekezletre Jókai Mór és Bartók Lajos aláírásával megkapta a Csokonai-kör. A meghívóból és a Pekár Gyula itt időzősekor szóba került részletekből nem állapítható meg világosan a szövetség teljes szervezete, épp ezért Géressy Kálmán szükségesnek látja, hogy a Csokonai-kör képviselői határozott irányu megbizással jelenjenek meg az értekezleten.

Három pontba foglalja az alapelveket:

1. A kör belép a szövetségbe, de teljes önállóságát fentartja.

2. Az esetben, ha folyóiratra vagy más irodalmi célra anyagi hozzájárulás kell, ezt módjához képest meg nem tagadja.

3. Tisztán közművelődési, szépirodalmi és általános irodalmi célok lobogója alatt és jelszavával alakuljon meg a szövetség.

Dobiecky Sándor a magyar nyelvnek a nemzetiségi vidékeken visszaszorítását, a nemzeti ügynek kinos mellőzését említi s szükségesnek tartja, hogy a szövetség ezeken a szomorú állapotokon is segítsen.

Bakonyi Samu hangsúlyozza, hogy az ötletszerűség meg ne ölje a tervet. Határozott világos, jól megállapított rendszeres szervezetre van szükség.

Ferenczy Gyula, Tüdös János, Komlóssy Artur, Kardos Albert, Rudnyánszky Gyula szoltottak hozzá a kérdéshez, különösen kiemelve, hogy az irodalmi műveltség terjesztésére s az irodalomban a nemzeti szellem megerősítésére van mindenek felett égető szükség. Irodalmunknak a nemzeti irány gyökereitől való elszakadása megdöbbentő s már nyelvünk eredetisége, tisztasága is veszedelemben forog.

A Csokonai-kör ezután képviselőivel megbizta Komlóssy Arturt és dr. Kardos Albertet, akik a nagy értekezleten meg fognak jelenni.

Kimondotta a küldöttek részére alkalmazkodás végett a következő irányelveket:

1. A Csokonai-kör az irodalom mélyítése, fejlesztése, az irodalmi műveltség terjesztése, az irodalomban a nemzeti szellem megerősítése, a nemzeti nyelv és nemzeti irány ápolása céljából tisztán irodalmi célok szolgálatára megalakuló nemzeti irodalmi szövetségbe örömmel belép.

2. Határozott és részletezett munkatervet kíván.

3. Anyagi hozzájárulásra is hajlandó.

4. Mindenek fölött szükségesnek tartja azonban, hogy a szövetség addig meg ne alakuljon, amíg határozott céljai megállapítva nem lesznek s minden biztosíték arra nézve meg nem állapítható, hogy a mozgalom teljes eredménynyel, diadallal fog járni.

5. A küldöttek kövessenek el mindent, hogy a Csokonai-kör szándékai érvényesüljenek.

6. A csatlakozás csak feltételes és a küldöttek jelentései után határoz a Csokonai-kör véglegesen.

Az emelkedett szellemű értekezlet ezzel az elnök Géressy Kálmán elteretése mellett szétoszlott.

H I R E K.

N a p l ó.

Spornazium, nyitva minden vaárnap és ünnepe napon d. e. 9—12-ig.

Ujévi tisztelgés a főispánnál.

A szabadelvűpárt intéző-bizottsága ujév első napján délelőtt fél 11 órakor a főispánnál való szokásos ujévi tisztelgés megtétele végett a vármegyeház nagytermében gyűl össze. E célból a szabadelvűpárt tisztelt tagjait minél nagyobb számmal való és pontos megjelenésre ezen az uton is felkéri

a pártelnökség.

* **A Csokonai-kör Rudnyánszky Gyulának.** A Csokonai-kör tegnap tartott választmányi ülésén Géresy Kálmán meleg szavakkal emlékezett meg arról az irodalmi dologról, hogy Rudnyánszky Gyula a ki 25 éves költői pályán szerzett országos elismerést, most adja ki új költeményeit. Dr. Bakonyi Samu orsz. képviselő szólalt fel ezután és őszinte melegséggel üdvözölte a költő működését s méltányolta a debreceni sajtóban kifejtett munkásságát. A választmány erre egyhangú határozattal Rudnyánszky Gyula új költeményeinek tíz példányát megrendelte s az előfizetési ívet hivatalosan ajánlotta a választmány és az összes tagok figyelmébe. Dr. Kardos Albert titkár a Csokonai-kör részére ennek alapján külön ívet nyitott, melyet az összes jelen volt választmányi tagok aláírtak. A Csokonai-kör e kitüntetése is azt bizonyítja, hogy a nemzeti irodalom érdekeit a Csokonai-kör valóban lelkesen istápolja s a költői munkásság méltánylását szép hivatásának tartja.

* **A székely bazár.** A fényes anyagi és erkölcsi sikert ért Székely bazárra ismét új tárgyak érkeztek, melyek közt legkedvesebbek a kis tulipános ládák. Ma a következő urhölgyek voltak szivesek elvállalni az árusítást: Hegedüs Istvánné, gróf Klebersberg Béláné, Percel Dénesné, Potorán Istvánné, Székely Ferenéné, Szunyogh Sándorné, Vecsey Imréné, Hegedüs Margit, gróf Klebersberg Valéria, Erna és Margit, Kölesy Annuska, Percel Etus, Potorán Margit és Stefike, Székely Mariska, Szunyog Lili és Margit, Ujfalussy Vera, Vecsey Piroška. Napibiztosok: Harmath Gergely, Kölesy Sándor és Szatke Ferenc urak.

* **Szilveszter-esti ájtatosság.** A róm. katolikus templomban ma este öt órakor tartják meg a Szilveszter-est ájtatosságát. Dr. Wolafka Nándor v. püspök szent beszédet mond, mely után hálaadó istentisztelet lesz.

* **Istentiszteletek.** Az ágost. hitv. ev. templomban: 0-év estjén d. u. 5 órakor Materny Lajos főesperes. Uj év napján d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes.

* **A jelmez álarcos bál,** melyet az ur. nőgyűlet január 10 én rendez, rend-

kívül érdekes és eredetiségével is kiváló mulatsága lesz a farsangnak. — A piros dominók és ötletes jelmezek hódító táborában a diadal zászlaját bizonyára a Tarka Színpad elmés műsorszámával ragadják magukhoz a közreműködők. — Nagy meglepetések várnak a báli közönségre. Olyan számok fogják gazdagiítani a műkedvelő hölgyek Tarka Színpadát, hogy máris elárulhatjuk, hogy ez a bálközi előadás lesz a debreceni farsang legnagyobb eseménye. — A Tarka színpad műsorát 7—8 teljesen új, eredeti és feltűnést keltő számból állítják össze, Lesz ezek közt egy pár szenzáció. A jelmezek és piros dominók is nagyban készülnek, a bál iránt általános a lázas érdeklődés.

* **Ujév Hajduvármegyénél.** A szokásos ujévi tisztelgéseket az idén is január első napján tartják meg Hajduvármegye székházánál. A megyei tisztviselői kar Puky Gyula főispánnál délelőtt 10 órakor fog tisztelni s ez alkalommal az üdvözlő beszédet Rásó Gyula alispán fogja tartani. Ezután Wessprémy Zoltán főjegyző vezetésével Rásó Gyula alispánál fognak tisztelni.

* **Házasság.** Darvas (Dobschorb) Nándor és neje, született Kovács Irén tisztelettel tudatják december hó 29-én Budapesten történt egybekelésüket. Ez a kedves híradás boldog frigy megkötését jelenti s mi szívből kívánunk Darvas Nándornak, a Szabadság egyik megalapítójának, okleveles mérnök polgártársunknak és feleségének tartós boldogságot.

* **Kifosztott kereskedő.** Lindenfeld Jenő péterfia-utcai kereskedőt kellemetlen meglepetés érte tegnap. Amint este felé hazatért látta, hogy lakása fel van törve, s közel 1000 koronát érő felsőruha és fehérneműje eltűnt. Mivel cselédjét Vereas Johannát sehol sem találta, rögtön gyanút fogott, s a rendőrség segítségével az eltűnt cseléd keresésére indult. Sikerült is Vereas Johannát megcsipni, a vasúti váróteremben. El akart utazni már a menetjegyet is megváltotta, azonban az utolsó pillanatban lefűlelték. Kihallgatása után az eltűnt ruhaneműket is előkerítették a leány egyik barátjának lakásáról.

* **A rendőrök ujéve.** Végh Gyula rendőrfőkapitányhelyettes javaslatot adott be Debrecen város tanácsához, melyben azt kéri, hogy a debreceni rendőrök közt az újév alkalmából elismeréskepen osszon ki a város jutalomdíjakat. A javaslatot a tanács elfogadta s körülbelül 250 koronát szavazott meg arra a célra, hogy a közrendőrök közt ujévi ajándékképen ez az összeg kiosztassék.

* **Esküvő.** Németh András, az Arany Bika új bérlője tegnap feleségül vette Piránszky Róza asszonyt. Délelőtt 10 órakor Oláh Imre anyakönyvvezető adta össze az új párt, az egyházi szertartás pedig féltizenegykor volt a róm. kath. templomban. A város polgársága nagy számmal üdvözölte az új párt. Az üzletársak már most mint férj és feleség vezetik új év napjától Debrecen egyik legnagyobb s nevezetes vállalatát az Arany Bika szálló bérletét.

* **A Kossuth-utcai ékszer lopás.** Lapunk tegnapi számában részletesen megemlékeztünk arról a vakmerő lopásról, mit egy még eddig ismeretlen tettes kö-

vetett el Kónya László órás és ékszerész kárára. A rendőrfőkapitányság tegnap kiadott körözüvényében részletesen ismerteti az ellopott ékszer tárgyakat. Ezek között van 28 ezüst, 6 tula ezüst és 35 goldin, tula nikkell, fém és nikkell férfi óra, 8 arany, 12 ezüst és egy goldin női óra, 14 ezüst, 10 dublé, több tula és vagy 120—130 nikkell férfi és női lánc, 10 függő, 9 drb gyűrű és 10 drb ezüst csüngő; összesen 1566 korona 78 fillér értékben. A hivatalos körözüvény szerint a tettes egy magas termetű, hosszás szőkés arcu 24—25 év körüli pörge szőke bajszu biciklit sapkát és hosszú melles kék kötényt viselő hetes kinézésű egyén lehetett. A ki a tettest feljeleníti 50 korona jutalmat kap.

* **Jótekonyság.** A „Polgári Asztaltársaság” mely már 4 év óta fejt ki városunkban áldásos működést, ma este 6 órakor ez idén már másodizben ruház fel 8 gyermeket, felekezetre való tekintet nélkül. Az elnökség ezuttal hívja meg a t. tagokat, hozzátartozóikat, valamint a jótekonny tettek iránt fogékony érdeklődőket felruházási estélyére, a Dréher-söresarnokba.

* **Elhalt városi tisztviselő.** Kémery Mikó Lajos, a városi közigazgatás rendőri osztályának szerény, buzgó és lelkiismeretes hivatalnok meghalt. Hosszabb idő óta volt beteg az öreg ur, a gondos ápolás sem birt már segíteni, s tegnap jobblétre szenderült. Temetése ma délután 2 órakor lesz a Rákóczi utca 13. sz. gyászháztól. A család következő gyászjelentést adta ki: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó férjnek, édes apának, testvérnek, rokonnak, néhai Kémery Mikó Lajos városi rendőrtisztviselőnek folyó hó 29-én, d. u. fél 2 órakor, életének 56 ik, boldog házasságának 26-ik évében, hosszu szenvedés után történt gyászos elhunyatát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 31 én, d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. szertartás szerint Rákóczi utca 13. sz. háztól, a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végtiszesség-tételre rokonainkat, barátainkat és a megboldogult tisztársait bánatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1902. December hó 29-én. Bánatos neje: Kémery Lajosné, Tóth Magdolna. Gyermekei: Gyula, Vilma. Testvérei: Juliánna, özv. Veres Lászlóné gyermekeivel; Jozefa, özv. Pataky Arpádné gyermekeivel; számos rokonok nevében is. Legyen áldott emléke és könnyű a hant hamvainak!

* **Békeltető bizottsági ülés.** Ma délután 4 órakor békeltető bizottsági ülés lesz az ipartestület hivatalos helyiségében Bereczky Lajos rendőrfőfogalmazó iparhatósági megbízott elnöklete alatt.

* **Hirtelen halál.** Mint részvétellel értesülünk Mendelovics Adolf helybeli adóhivatalnok tegnapelőtt Karcagon, hova rokonaihoz ünnepelni ment, hirtelen elhunyt. Az ügybuzgó hivatalnokot szívvelszélhűdés érte. Temetése tegnap folyt le Karcagon, nagy részvét mellett.

* **Betörés egy adóhivatalba.** A nagy-károlyi rendőrség táviratban jelentette a debreceni rendőrfőkapitányságnak tegnap, hogy ott ismeretlen tettesek betörték az adóhivatalba s onnan 22 ezer korona értékű értékpapirt elloptak. Miután a tettesek a nyomozás eddigi eredménye szerint a Debrecen felé induló vonattal szöktek meg Nagy-Károlyból, a debreceni rendőrség az esetleg Debrecenben rejtőzködő betörők elfogatására megtette az intézkedést.

* **Halálozások.** A tegnapi nap következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Grósz Jenő izr. 28 éves, Szabó Juliánna ev. ref. 26 éves, Sibusz Juliánna róm. kath. 6 éves, Orosz János ev. ref. 71 éves, Kémery Mikó Lajos ev. ref. 56 éves.

x **Szilveszter az Angol Királynőben.** Hauer Bertalan Angol Királynő éttermében nagy és fényes Szilveszter estély lesz. Magyarai testvérek kitűnő zenekara fényes, nagy hangversenyt rendez. Az étteremben kitűnő italok, választékos étlap vár a közönségre, a mely Hauer Bertalan régi jó hírnevű éttermét nagy szeretettel szokta felkeresni. A gondos tulajdonos ezután még fokozottabb mértékben fog arra törekedni, hogy vendéglőjének elismert kitűnő hírneve emelkedjék és hogy ugy éttermeiben, mint elegáns tiszta szállodájában a közönség legkényesebb igénye is kielégítésre találjon. Szilveszter estélyjén pompás mulatság közt fog elbucuszni a közönség az ő esztendőitől s felviradva az újévre ismételtelen meg fog győződni, hogy pontosság, kiszolgálás, tisztaság dolgában Hauer Bertalan vendéglője és szállodája páratlan Debrecenben.

Debrecen város nagyérdemű közönségének, a tisztelt sajtónak, jóakaróimnak és barátainknak

boldog újévet kívánok.

Tartsanak meg jó emlékekben — mint szintén én is kolleemesen emlékezem mindig Debrecen nemes városára.

Tisztelettel
Angellotti Vilmos
igazgató.

Az Arany Bika szálló átvétele.

Tisztelettel értesitem Debrecen város nagyérdemű közönségét, hogy az Arany Bika szállót 1903. január 1-én átveszem. Az átvétel első percétől kezdve az összes helyiségek, ugymint a kávéház az étkező teremek, a vendégszobák, külön helyiségek, utcai kimerés, valamint a díszterem zuvartalanul es fennakadás nélkül a nagy közönség rendelkezésére állanak. Az Arany Bika összes helyiségeinek berendése teljesen új; azonban a javítások és átalakítások a mostani téli időszakban keresztül nem vihetők, ezért a nyárra maradnak; de ez a vállalatnak a nagyérdemű közönség legfokozottabb igényei kielégítésére való törekvés és képességét nem gátolja. Kérem a nagyra becsült közönség szíves jó indulatu támogatását.

Debrecen, 1902. dec. 31.

Mély tisztelettel
Német András és Társa.

KÖZIGAZGATÁS.

A közigazgatás egyszerűsítése. Debrecen város tanácsa két ízben Komlóssy Artur főjegyző és tegnap délután Puky Gyula főispán elnökle alatt értekezletet tartott, a melyen a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény értelmében a közigazgatási bizottság ügyviteli szabályzatát módosították s általában a városi hivatalok kezelését irták elő a szükséghez képest.

Hitelesítő közgyűlés. Debrecen város e hó 22 és 23 napjain tartott tisztújító közgyűléseinek jegyzőkönyvét Puky Gyula főispán elnökle alatt tegnap hi-

telesítették a városháza nagytermében a hitelesítésre kiküldött bizottsági tagok jelenlétében.

A polgármester és a főjegyző bucsuja. Simonffy Imre kir. tanácsos, Debrecen városának 27 éven keresztül volt polgármestere tudvalevőleg január hó 1-én megváltik hivatalától s átadja azt Kovács József új polgármesterünknek. A tanács tagjai hivatalosan ma bucsuznak el Simonffy Imrétől. Délelőtt 11 órakor fognak tisztelni a volt polgármesternél, a kihez Komlóssy Artur volt főjegyző tart bucsu beszédet. — Ezután a tisztikar Vecsey Imre főjegyző vezetése mellett Komlóssy Artur volt főjegyzőtől vesz bucsut, a kivel 6 esztendőn keresztül munkálkodtak e város javára. Itt a bucsu beszédet Vecsey Imre főjegyző fogja tartani.

A Bika szálló átadása. A Bika szálló átadása és átvétele ma délelőtt 9 órakor lesz. A tulajdonos város részéről az átadásnál jelen lesznek Körner Adolf elnökle alatt Abraham László, Roncsik Lajos és Acél Géza, az új bérlők részéről pedig Németh András és társa. — A volt bérlő-társaság részéről a leszámolásnál Kardos László lesz jelen.

A kertészeti egyesület telepeinek átadása. A kertészeti telepnek a város 21 hold földet bocsájtott annak idején rendelkezésére. Miután azonban az egyesület létjogosultsága megszűnt, a város ezt a földet visszakebelezte birtokai közé. A 21 hold földet a rajta levő ingatlanokkal, — melyeket a város megváltott, — tegnap vette át a város, melynek részéről Király Gyula tanácsos, Pálty Gábor bizottsági tag, a számvevőség és a mérnöki hivatal kiküldöttjei voltak jelen az átvételnél. Ez a 21 holdnyi területet tudvalevőleg valószínűleg a Debrecenben létesítendő gazdasági ismétlő iskola céljaira fogják felhasználni.

A városi tanács beosztása. Egyik lapársunk azt a hírt közli, hogy a tanács tegnapi értekezleten már határozott a tanács tagjai ügykörének beosztása tárgyában s a beosztást illetőleg fontos lényeges módosításokról is beszámol. Így azt jelenti hogy Oláh Károly átadta a közművelődési tanácsosi tárcát az újonnan megválasztott Csóka Samu tanácsosnak s hogy Vecsey Imre főjegyzői teendői mellett maga vezeti továbbra is a jogügyi tanácsot. Ez a híresztelés azonban nem felel meg a valóságnak, miután a tanács tagjai majd csak az új polgármester Kovács József elnökle alatt fognak a beosztásra vonatkozólag határozni.

Új állategészségügyi körzeteink — és a kiegyezés. Debrecen új állategészségügyi körzetei január hó 1-ével lépnek életbe s Debrecen város gazdasági tanácsnoki hivatala erre vonatkozólag minden intézkedést meg is tett. Most azután meglepetéssel olvassuk a Szoboszló és Vidéke c. lapban, hogy az állategészségügyi körzetek életbeléptetését a miniszter fel fogja függeszteni, mindaddig míg Ausztriával Magyarország a kiegyezés kérdésében megállapodásra nem jut. Hogy honnan vette lapársunk ezt a hírt nem tudjuk, de hogy a merész híradásról

a városházán mit sem tudunk, az szent igaz.

A képviselő-választók névjegyzéke. Debrecen szab. kir. város központi választmánya közhírré teszi, hogy az országgyűlési képviselő választók 1903 évre érvényes állandó névjegyzékét összeállították és annak egy hiteles példányát az 1899. XV. t. c. 150 §-a értelmében Lesztván Adorján kir. közjegyző urnál (Szt. Anna utca 7. sz. a.) helyezték el, a kinnél bárki a névjegyzék teljes vagy kivonatos másolatát a szabályszerű díjjak lefizetése mellett megszerezheti.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Presbyteri gyűlés. Vasárnap délelőtt 10 órakor presbyteri gyűlés lesz a ref. egyházépület tanácstermében Kiss Aron ev. ref. püspök és Simonffy Imre főgondnok elnökle alatt.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Dec. 31. Szerdán, *Két örömnapp*, bohózat. C.
1903. jan. 1. Csütörtökön délután *Niobe*,
dalgjáték, este *A föld*, színmű, A.

Jan. 2. Pénteken. *Rip van Winkle* dalgjáték. B.

Jan. 3. Szombaton: *Niobe*, énekes bohózat. C.

Jan. 4. Vasárnap: d, u, *Nani*, népszínmű,
este *Megdolna*, paraszt színmű, Bérli. szün.

— (Szilveszter a színházban.) Ma este az előadás kivételesen 6 órakor kezdődik, hogy a *Két örömnapp* után a közönség is, a szintársulat is idejében hozzá juthasson az év utolsó óráinak szokásos módon való megünnepléséhez. A *Két örömnapp* című mulatságos bohózat főszerepeit Hahnel Aranka, Krémer, Jesszenszkyiné, Ebergényiné, Csige Honka, Pataki, Szilágyi, Farkas játsszák.

— (A föld.) Újév első napján a föld kerül színre, Kemechev és Malonyay e minden ízében magyar szellemű, költői értékű alkotása. Reméljük, hogy ezuttal szufolt ház lelkes közönsége fogja élvezni s méltányolni a két kiváló magyar költő eredeti művét, mely minden képen érdemes a közönség általános érdeklődésére.

TAVIRATOK.

A kiegyezés kérdése.

Bécs, dec. 30. (Saját tudósítónk távirata.) Széll Kálmán és Körber miniszterelnökök, továbbá Lukács és Boehm-Bawerch miniszterek ma délután 2 órától fél 4-ig folytatták a tanácskozást a függő kiegyezési kérdésekben. A tanácskozások azonban nem vezettek eredményre. Lukács pénzügyminiszter még a délutáni vonattal visszautazott Budapestre. Széll Kálmán miniszterelnök részt vesz a Lamsdorff tiszteletére adandó diszebeden s csak az éjjeli vonattal tér vissza a fővárosba.

Budapest, dec. 30. (Saját tudósítónk távirata.) A félhivatalos M. Nemzet szerint Bécsben a király elnöklése mellett tartott kiegyezési tárgyalás igen beható, de mégis eredménytelen volt, jöllehet a magyar kormány elment a legszélső határig, a meddig a magyar érdekek veszélyeztetése nélkül elmehetett. Lehet hogy Széll Kálmán még holnap is Bécsben marad.

Azokról a vitás pontokról, melyek a két kormány meggyezését meghiúsították, a magyar kormány szigorú diskreciója folytán — írja a félhiv. M. N. — semmiféle híradással nem lehetünk.

Ujabb bécsi táviratok szerint a helyzet az, hogy a tárgyalások egyelőre elmaradnak, azoknak újra felvétele csak az osztrák kormány kezdeményezésére fog bekövetkezni. Személyi válság jelenleg nincs. A bécsi félhivatalos Fremdenblatt ma esti cikke szerint Kormány válságról nem lehet beszélni, csak magának a kiegyezésnek válságáról.

Rágalmazásért 8 hónap.

Kolozsvár, dec. 30. (Saját tudósítónk távirata.) Az itteni sajtóbírósi Halász Lajos nagyváradi lapszerkesztőt a Bartha Miklós országos képviselő ellen elkövetett rágalmazásért és becsületsértésért nyolc hónapi fogházra, továbbá 500 korona fő és 200 korona mellékbüntetésre ítélte. Halász Lajos évekkel ezelőtt a Kolozsvári Friss Újságban sértő cikket írt Bartha ellen, aki akkor a kolozsvári Ellenzék felelős szerkesztője volt. Halász Lajos az ítélet ellen semmiféle panaszt jelentett be.

Gróf Nákó Kálmán meghalt.

Budapest, dec. 30. (Saját tudósítónk távirata.) Gróf Nákó Kálmán es. és kir. kamarás, főrendiházi tag tegnap Abbázában elhunyt.

Elítelt képviselő.

Nyitra, dec. 30. (Saját tudósítónk távirata.) A nyitrai kir. törvényszék Valasek János országgyűlési képviselőt három havi államfogházra és 300 korona pénzbírságra ítélte.

Szalkay szinigazgató ügye.

Budapest, dec. 30. (Saját tudósítónk távirata.) Szalkay Lajos miskolci szinigazgató ügyeire vonatkozólag a fegyelmi tanács azt javasolta, hogy többrendbeli fegyelmi vétségeiért 400 kor. pénzbüntetésre és igazgatói engedélyének elvesztésére ítélje az igazgatótanács. Az igazgatótanács előreláthatólag elfogadja a fegyelmi tanács előterjesztését.

Gabonatözsde.

Budapest, december 30. (Saját tudósítónk távirata.) Bányadi irányzat: mellet: 16.000 métermázsa került forgalomba 5 fillérel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek bányadtak. Idő: derült.

Buza áprilisa	7.62—63.
Gabona áprilisa	6.64—65.
októberre	6.16—17.
Zab	5.72—73.
Tengeri májusra	11.80—90

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A Ferenczy—Kaszás bűnügyek.** Évek óta szívós elkeseredéssel folyik a harc Ferenczy Elek volt balmaz-ujvárosi főszolgabíró és Kaszás József balmaz-ujvárosi főjegyző között. Ferenczy Elek közel száz feljelentést adott be a kir. törvényszékhez Kaszás József ellen. Negyvennél többet letárgyalt már a bíróság és mindegyik Kaszás József felmentésével végződött. Tegnap ismét egy Ferenczy—Kaszás ügygel foglalkozott a törvényszék főtárgyalási tanácsa, mint felelőbírói bíróság. Ferenczy Elek a sok közül egy feljelentésében kérte Kaszás József elítélését, mert személyét és hivatalos tekintélyét sértő gyanúsításokat terjesztett felőle. A kir. járásbíró el is ítélte Kaszás Józsefet 8 napi fogházra, azonban a törvényszék mint felelőbírói bíróság tegnap tartott ülésén megemlítette az ítéletet s Kaszás Józsefet az eltele emelt vád és következményei alól felmentette.

Regénycsarnok.

MIRE MEGVENÜLÜNK

Irtá: Malonyay Dezső.

I.

Az ibolyás vitéz.

Iparkodott is kárpótolni őt, tőle lehetőleg. Invitálta mindenüvé, falura, vadászni, fürdőkre: neki kínálta a legformásabb csikóit: ha egy egy új puskát eszeltek ki Angliában, hát kettőt hozatott, az egyiket Antal grófnak. Néha tudott egy-egy jó hírt is. Mintha lakadalomból érkezett volna, Olyan örvendezve újságoita neki:

— Lásd Antal, szinte kitorított a nyakam! Az imént fölfordult velem a brieska! . . .

Vagy:

— Nem jól vagyok, Antal! Semmi étvágyam, kezd romlani a gyomrom! — s hogy utóbb Karlsbad helyrehozta a gyomrát, arról nem is szolt a barátjának. Restelte.

— Klárácska! — könyörgött a feleségének, — csináljon már valamit azzal a szegény Antallal!

Igy öregedtek meg, Klára grófné és Klára gróf, csak Antal gróf maradt huszonnégy esztendő.

Sokszor megesett rajta a nagyon szép asszony szíve s beszélt neki!

— Ugy-e, maga szeretne nekem mondani valamit? . . . No várjon, majd ha meg öregszünk! . . . Minden héten eljön hozzánk és majd elbeszélgetünk. Akkor mindent elfog mondani . . . És én majd fázom, behunyom a szememet és hallgatni fogom . . .

Antal gróf azonban nem vette észre, hogy apránként csakugyan öregszik a nagyon szép asszony, hogy fehéredik a haja is; folyton úgy látta, mint először egy sor gyöngy volt a nyakán s ibolya a keblén és mindegyre vágyott mondani neki valamit, azt, hogy fehér . . . fehér . . . fehér . . .

Akkor vette észre, — mikor valahonnan Erdélyből, az elszegényedett atyafiság egy szépséges leánykát küldött Klára grófnak, hogy adná férjhez: a kis Klariszt.

Egy sor gyöngy volt a nyakán és ibolya a keblén.

— Biz egészen olyan mint maga! — mondotta Antal gróf.

— Mint a milyen én voltam, — mondotta Klára grófné.

A mosolygása is olyan bódító volt, a nézése is olyan rejtelmes.

De mégsem egészen, mert volt valami a kis Klarisz szemében, valami ki mondhatatlan, szinte szomorú . . . Van fiatal leányok, kik mosolyogva, egészen vidáman, szerelmes szóra pirultan, de néha úgy néznek, mintha valami rettenetes nagy szomorúságot látnának.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma szerdán, december 31-án. — „C” bérlet.

Két örömnep

Énekes bohózat 4 felvonásban.

Személyek.

Boross Vince
Berta, felesége
Böske, leányuk
Nyárády Lőrinc
Lújza, felesége
Hollvitz Krisztina
Simóka
Kelenyédi Pista
Cserő
Cseróné
Géza, fiuk, hadapród

Krémer Jenő
Ebergényi Ann.
Csige Ilonka
Szilágyi Aladár
Hahnel Aranka
Havasi Szidi
Sebestyén Géza
Pataki Béla
Galló Gyula
Csanádi Mari
Pápay Lajos

Holnap, csütörtökön, 1903 jan. 1-én

két előadás:

Délután 3 órakor félhelyárakkal, bérlet-szünetben:

N i o b e.

Daljáték 3 felv.

Este 7 és fél órakor rendes helyárakkal „A” bérlet.

A föld.

Szinmü.

458 v. k. szám.
1902

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 26822/1902 számú végzése folytán közhírré tétetik miszerint Egri egy házmegyai alapítvány részére Konez Ákos debreczeni lakostól 433 korona 60 fill. tőke, ennek 1896 évi május hó 18 napjától számítandó 7% kamatai és eddig összesen 76 kor. 90 fillér perköltség erejéig 1902 évi október hó 28-án bírólilag felülfoglalt és 2739 koronára becsült butorok, és egyéb ingóságok 1903 évi január hó 2-án délelőtt 10 órakor kezdetét veendő Arany János utca 28 sz. a. alperes lakásán, meg tartandó nyilvánosbirói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen 1902 évi december hó 6-án.

Oláh Géza.
birói kiküldött.

LEGNEMESEBB AJÁNDÉKOT

olcsón lehet beszerezni

PACZELT JÁNOS mag és virág czégnél

A hol mindig sok szépszobai disznővény virágzó növény és levágott virág nagy készlet van, mint Camelliák, Rózsák több színben, Chrysanthemumok nemes fajából, Taczelák, Margareták, Anemonen. Gyöngyvirág márcziusi Ibolyák, Cyklamen, nyári Ibolya és sok másfélék melyikből legfinomabb izléssel

csokrokat készítenek,

vidéki megrendelések pontosan szétküldetnek és csomagolásra nagy gond fordítatik. — Együttal bejelentem, hogy hozottam egy vagonnal

karácsony-fákat,

különböző magasságban. — Felkérem a nagyérdemű közönséget, a ki karácsonyfára igényt tart, nálam megrendelni kegyeskedjen, melyet pontosan házhoz szállítunk

olcsón.

gyök tömeges megrendeléseket kérve teljes tisztelettel:

Paczelt János.**!! Értésítés !!****Adler Simon**

rőfös és rövidáru üzletéből

Debreczenben, Kossuth-u.

Van szerencsém a n. é. vevőközön-séggel tudatni, hogy a közelgő **karácsonyi** és **ujév** alkalmából üzletemben az áruraktárom tulhalmazott-sága miatt az összes

női és férfi ruhaszövegetek

teljesen

gyári áron

fogom árusítani.

Ezen kedvező alkalom kihasználását tisztelettel ajánlom

Adler Simon**! Értésítés !****Pásztor Gyula és Társa**

vas, szerszám és rézárú kereskedése.

Debreczen, Csapó u. Bankház.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletünkben a mai naptól az összes

korcsolyák

valamint

konyhaedények

tulhalmazott raktár miatt

gyári áron

alul fogjuk kiárúsítani.

Ezen kedvezőalkalmat ajánljuk a n. é. közönség szives figyelmébe

tisztelettel

Pásztor Gyula és Tsa.**Fernolendit**

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém világos lábbeliknek melykivaló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált pecsétetes sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad

Alapított 1882. Gyári raktár Bécs, I. Schnlerstrasse 21. Mindenütt kapható

Prelovsky András

|| elsőrangú katonai és polgári szabó-üzlete, bel és külföldi szövetek, valamint hadi felszerelési cikkek nagyválasztéku raktára ||

DEBRECZEN, Kossuth-utca 4. sz.

|| Elvállal a legújabb szabású és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai, vasuti és sport egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar disz- és viselő ruhákat, papi reverendákat, palástokat és fővegeket stb. a legjutányosabb árak mellett készítik. Gyászöltönyöket, valamint vidéki megrendeléseket 24 óra alatt elkészít. ||

Ugy tényleges mint tartalékos tiszték

a legmagasabban, szabály szerint, kiváló olcsó árban felszereltetnek. Az anyag jó minőségéért, valamint előírás szerinti elkészítéseért felelőséget vállalok.

Árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgállok.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.